

DESPARASITACIÓ DEL PEIX LLUNA BOT MOLA MOLA PER GAVINES *LARUS MICHAHELLIS* AL MAR BALEAR

Juan José BAZÁN¹ i Mika PALMER²

RESUM.- *Desparasitació del peix lluna bot Mola mola per gavines Larus michahellis al mar Balear.* Dues cites d'observacions de com el bot *Mola mola* és desparasitat per gavines *Larus michahellis*. La primera, el 29 de desembre de 2019, al far de la Mola de Formentera i la segona, el 21 de febrer de 2020 en aigües del mar balear al nord d'Eivissa.

Paraules clau: bot, *Mola mola*, gavina vulgar, *Larus michahellis*, Formentera, mar balear.

SUMMARY.- *Ocean Sunfish Mola mola parasite removal by Yellow-legged Gull Larus michahellis in the Balearic Sea.* Two observations were made of Yellow-legged Gulls *Larus michahellis* removing parasites from Ocean sunfish *Mola mola*. The first, on December 29th, 2019, was seen from La Mola lighthouse in Formentera and the second, on February 21st, 2020 in the Balearic Sea north of Ibiza.

Key words: Ocean Sunfish, *Mola mola*, Yellow-legged Gull, *Larus michahellis*, Formentera, Balearic sea.

¹ juanjosebazan@colvet.es

² mikapalmer@msn.com

El 29 de desembre de 2019, al far de la Mola de Formentera, i el 21 de febrer de 2020, en aigües del mar balear, en el trajecte en vaixell de Palma a València, a l'altura del nord de l'illa d'Eivissa, s'observà com un peix lluna bot *Mola mola* era desparasitat en superfície, per un grup, al voltant de sis exemplars de gavines comunes *Larus michahellis*, en el primer cas; i per un grup de tres exemplars, en el segon.

La primera observació es va fer des del far de la Mola, en concret a la zona coneguda com el Cóc Llarg, entre la punta del far i la punta de ses Roques. El far és un dels punts més elevats de Formentera, situat a l'extrem est de l'illa, bastit a

vorera d'un penya-segat de parets verticals, a més de 120 metres s.n.m.

Aproximadament a les 14 hores d'un dia clar, sense niguls ni vent i la mar en calma, condicions favorables per a l'observació a distància, es va observar un peix de mida gran que es movia en superfície a uns 200 m de la línia de costa. Amb l'ajuda del telescopi i càmera fotogràfica amb teleobjectiu es pogué identificar, es tractava d'un exemplar de bot *Mola mola*, que movia les seves aletes en superfície al costat d'un petit grup de gavines comunes *Larus michahellis* i algun virot petit *Puffinus mauretanicus*. Se fa constar que durant el transcurs de l'observació, no es

Foto 1. Instant en què la gavina *Larus michahellis* pica el bot *Mola mola* per alimentar-se dels seus paràsits. Far de la Mola, Formentera.

Photo 1. The moment during which a Yellow-legged Gull *Larus michahellis* feeds on Ocean sunfish *Mola mola* parasites. La Mola lighthouse, Formentera.

veié en cap moment, que el virot petit intentàs picar el bot.

L'observació durà 17 minuts, en el transcurs de la qual es prengueren 248 fotografies. S'observà com les gavines adesiara, picaven el bot i se'n duïen algun ectoparàsit al bec, en cada picada (Foto 1).

La segona observació fou el 21 de febrer de 2020, a les 14:15 h, a bord del vaixell Rosalind Franklin, en aigües del mar balear, mentre cobria el trajecte Palma – València, al seu pas a l'altura del nord d'Eivissa. (Lat. 39,42585, Lon. 1,58586). El dia era clar i la mar estava en calma. L'observació fou breu, durà un minut aproximadament (Foto 2). Es va fer amb l'ajuda de prismàtics i càmera fotogràfica amb teleobjectiu. Es prengueren 38 fotografies.

El bot *Mola mola*, del llati "mola", forma de pedra de molí, degut al seu aspecte rugós amb forma arrodonida, és el peix ossi més

gran i pesat que es coneix. Pot arribar a mesurar 3 m de longitud i a pesar més de dues tones (FREEDMAN i NOAKES, 2002).

Es conegut que el bot *Mola mola* salta en superfície per desprendre's dels paràsits amb l'impacte amb l'aigua (THYS, 2015) però també es posiciona horitzontalment a la superfície de l'aigua per permetre que gavines i altres aus marines s'alimentin dels seus ectoparàsits (ABE *et al.*, 2012). Sota la superfície, els peixos netejadors, realitzen una tasca semblant (KONOW, 2006).

L'eliminació de paràsits de l'hoste, el conegut "comportament de neteja" és una relació simbiòtica ben coneguda entre peixos (GRUTTER, 1999), aucells i mamífers (RUGGIERO, 1996; BRADSHAW & WHITE, 2006).

AGRAÏMENTS

Al revisor anònim per aportar millores a aquesta nota breu.

Foto 2. Bot *Mola mola* al costat de dues gavines *Larus michahellis*.
Mar balear al nord d'Eivissa.

Photo 2. Ocean sunfish *Mola mola* together with two Yellow-legged Gull *Larus michahellis*. Balearic Sea, north of Ibiza.

BIBLIOGRAFIA

- ABE T., SEKIGUCHI K., ONISHI H., MURAMATSU K. i KAMITO T. 2012. Observations on a school of ocean sunfish and evidence for a symbiotic cleaning association with albatrosses. *Marine Biology*, 159 (5): 1.173–1.176.
- BRADSHAW, CJA, & WHITE, W.W. 2006. Rapid development of cleaning behaviour by Torresian crows *Corvus orru* on non-native banteng *Bos javanicus* in northern Australia. *J. Avian Biol*, 37: 409–411
- FREEDMAN J.A. i NOAKES D.L.G. 2002. Why are there no really big bony fishes? A point-of-view on maximum body size in teleosts and elasmobranchs. *Reviews in Fish Biology and Fisheries*, 12: 403–416.
- GRUTTER, A. S. 1999. Cleaners really do clean. *Nature*, 398: 672-673.
- KONOW N. 2006. Adult emperor angelfish (*Pomacanthus imperator*) clean giant sunfishes (*Mola mola*) at Nusa Lemongan, Indonesia. *Coral Reefs*, 25: 208.
- RUGGIERO, R.G. 1996. Interspecific feeding associations: mutualism and semi-parasitism between *Hippopotami Hippopotamus amphibius* and African Jacanas *Actophilornis africanus*. *Ibis*, 138: 346–348
- THYS, T. 2015. Ecology of the Ocean Sunfish, *Mola mola*, in the southern California Current System. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology*, 471.
- (Rebut: 27.03.2020; Acceptat: 2.04.2020)

ANNEX

Altres fonts consultades:

<https://www.gbif.org/es/species/9413670>

<http://www.farsdebalears.com/ca>